

*Kas gražu, atsilieps, kas
teisinga, nemirs, nors vandenim,
kalnais apklotum.*

Vaižgantas

PRAGIEDRULIAI

Nepriklausomas rokiškėnų laikraštis

1999 m. kovo 17 d. trečiadienis. Nr. 21. (101) Kaina 0,80 Lt.

Kovo 11-ąją savanoriai buvo atviri...

Vygandas Pranskūnas

Kovo 11 - ają pažymėjo Rokiškio savanoriai - Teritoriniame gynybos štabe surengta atvirų durų diena. Atvykusieji į štabą buvo supažindinti su ginkluote, amunicija, ryšio priemonėmis, tarnybos ypatumais savanorių pajėgose ir tikrojoje krašto apsaugos tarnyboje.

Teritorinio gynybos štabo vadas Vasilijus Ščetilnikovas sakė, kad savano-

riu gali tapti kiekvienas Lietuvos Respublikos pilietis, sulaukęs 18 metų. Norintys tokiais būti pirmiausia priimami kandidatais. Po kelių mėnesių užsiėmimų kandidatai laiko įskaitą, prisiekia, vieneriems metams pasirašo sutartį. Savanoriu galima tarnauti iki 45 metų. Vėliau jie ne "nurašomi", o pervedami į nerikiuotės tarnybą. Pasak V.Ščetilnikovo, pagrindinis savanorio uždavinys - ginti rajono teritoriją, savo namus, šeimą.

Kalbėdamas apie privalomąją karinę tarnybą štabo vadas priminė, jog kiekvienas jaunuolis, kuriam sukako 16 metų, ne ilgiau kaip du mėnesius nuo tos datos laukiamas štabe, prievolės skyriuje, į kurį turi prisistatyti ir be šaukimo. Jis įrašomas į karinę įskaitą, išduodamas šauktinio liudijimas. Antrą kartą į štabą jaunuolis turi ateiti, kai jam sukanka 19 metų. Taip pat savanoriškai, nelaukdamas kvietimo. Vadas sakė, kad vyrai nuo 19 iki 35 metų gali būti pašaukti į būtinuosius karo mokymus, o šauktinių prievolininkų amžius - nuo 18 iki 27 metų.

Šiomet kai kurie šalies jaunuoliai į privalomąją karinę tarnybą bus pradėti šaukti pagal naują, kartu su Švedijos specialistais parengtą sistemą. Jaunuoliai bus kviečiami atlikti tarnybą per apskrityse įkurtus centrus. Panevėžio apskrityje toks

Rastas keturiolikmetės lavonas

Vygandas Pranskūnas

Kovo 11 d. Rokiškio Sakališkio gatvėje (Pagojės kvartale), prie ūkinio pastato, miesto gyventojas Vladas Baltušis aptiko "Romuvos" vidurinės mokyklos aštuntos klasės moksleivės Vilmos Šeškutės, kuriai kovo 18 dieną būtų sukakę 14 metų, lavoną.

Netoli tos vietos gyvena mergaitės močiutė. Pas ją Vilma buvo atėjusi kovo 10-ąją, o iš namų išėjo kovo 9 dieną.

Rokiškio policijos komisaras Stasys Meliūnas "Pragiedruliams" sakė, jog, apžiūrėjus lavoną, smurto žymių nepastebėta.

Pirmadienio ryte gauta teisės medicinos ekspertų pirminė išvada, kad mergaitė mirė dėl ūmaus apsinuodijimo cheminėmis medžiagomis.

*Mūsų laikraščio skaitytojams
primename, kad liko tik kelios
dienos prenumeratai antram
ketvirčiui pratęsti.*

*Tai galite padaryti visuose rajono
paštuose, V. Baranovskio spaudos
platinimo įmonėje, redakcijoje.*

*Prenumeratos kainos -
nepakitusios (jos skelbiamos
paskutiniame laikraščio puslapyje).*

*"Rokiškio pragiedruliai"
skaitytojams tebe teikia
nemokamas paslaugas:
spausdina skelbimus,
sveikinimus, padėkas, užuojautas.*

Vaikinams ypač patiko UZI automatai.

Nukelta į 2 psl.

"America's Corn Tradition Spirits", arba mūsų dienos – kaip...

Vygandas Pranskūnas

Prisimenat, kone prieš šimtmetį Leninas klausė: "Ką daryti?" Šių dienų vyrija daug sąmoningesnė ir tokių kvailų klausimų neuždavinėja. Vieni, supratę, kad per keturias poilsio dienas retas kuris iškentės nepakėles stiklelio, tuoj pat sujudo, sukruto papildyti "taškus", kiti, taip pat gudrūs, nujautė, jog prieš tas dienas "tiekejai" tikrai nesnaus. Pirmieji galvojo "praslysti" nepastebėti, antrieji manė juos sučiupti. Pasisekė pastariesiems.

Kovo 9 – ają į Rokiškį atvykusiems Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos Organizuotų nusikaltimų tyrimo tarnybos inspektoriams iš Panevėžio darbo nestigo.

Rokiškio Stoties gatvėje buvo sustabdytas ir patikrintas automobilis "Volkswagen Passat", už kurio vairo sėdėjo mašinos savininkas A. V. iš Jaunystės, o šalia – A. Š. iš Algirdo gatvių. Inspektoriai paprašė atidaryti bagažinę. Ten gulėjo maišas. Bet ne grūdų vištoms, ar bulvių kiaulėms pilnas. Jame buvo 14 litrinių butelių su etiketėmis "America's Corn Tradition Spirits", pilnų skysčio, turin-

tojai G.B. ir J.A., taip pat gabenę maišą, kuriame buvo 30 litrinių butelių su tokiu pat užrašu ir tokiu pat kvapeliu.

Po valandos Žemaitės gatvėje, prie "Alsos" degalinės, įkliuvo "Opel Kadett" vairuotojas V.S. iš Pakriaunių kaimo. Automobilio bagažinėje gražiai surikiuotos stovėjo penkialitrinės plastmasinės talpos. Ne kelios, o net trisdešimt. Iš jų sklido toks pat kvapas, nuo

Ir pernai, ir šiemet per sieną spiritas buvo gabenamas galingais GAZ-66 automobiliais.

čio specifinį alkoholio kvapą. Tas skystis, aišku, buvo skirtas žmonėms, laukiantiems Kovo 11-osios ir dar trijų poilsio dienų.

Jūžintų gatvėje buvo sulaikyti netoli esančios Geležinkeliečių gatvės gyven-

kurio, ilgiau pauosčius, norisi dainuoti.

Pasak Rokiškio policijos komisariato inspektorės ryšiams su visuomene Romos Šakalienės, kai kam praėjusios poilsio dienos buvo liūdnos – be pilstuko. "Pragiedruliai" tuo labai abejoja, nes netiki, kad svečiai iš Panevėžio sugaudė visus vežėjus, konfiskavo visus butelius ir kitokias talpas.

Bus dar tų švenčių. Ir linksmy! Juk gyvename ne vidur Lietuvos, o pačiame pasienyje.

Autoriaus nuotraukos

Tuos, kurie padaugina, visada "maloniai" pasitinka blaivyklos vadovas Robertas Savickas ir jo kolegos.

Į sveikatą!

Kalendorius

Nuo trečiadienio iki trečiadienio

Saulė tekėjo 5.30, leisis 17.25. Dienos ilgumas 11.55. Šiandien 19 val. 50 min. delčią keičia jaunatis.

Vardadieniai, atmintinos dienos

Trečiadienis, 03.17

Gendvilas, Gertrūda, Patrikas, Vita, Varūna, Vytė

Ketvirtadienis, 03.18

Anzelma, Eimutis, Kirilas, Sibilė

Penktadienis, 03.19

Josvydas, Juozapas (Juozas), Laiminta, Vilys, Vilė

Juozapinės – Pempės diena

Šeštadienis, 03.20

Filomena, Irmagadra, Irma, Tautvilė, Žygimantas

Žemės diena

Sekmadienis, 03.21

Benediktas, Lingailė, Mikalojus, Nortautas, Reda, Saulius

Pirmadienis, 03.22

Benvenutas, Gedgaudas, Kotryna

Antradienis, 03.23

Akvilė, Alfonsas, Galigintas, Jovita, Vismantė

Tarptautinė meteorologijos diena

Mažasis trečiadienio kryžiažodis

Vertikaliai:

1. Kūno laikysena, padėtis.
2. Indas vaisiams dėti ar gėlėms merkti.
5. Nariuotakojis, darantis tinklą.
7. Plokščias augalų kvėpavimo organas.
9. Užliejama paupio dalis, kur susirenka šašų, žemės lėnys.
10. Bendrus požymius turinčių daiktų ar reišinių visuma, grupė.

Horizontaliai:

3. Vertybinis popierius, duodantis iš anksto nustatytą pelną palūkanomis.
4. Fazanų šeimos paukštis gražiomis plunksnomis.
6. Jėga, gebėjimas, sveikata.
8. Medis.
10. Uždara profesinė luominė grupė.
11. Vamzdžianosiu šeimos stambus jūros paukštis su ilgais siaurais sparnais ir stipriu riestu snapu.

Kryžiažodžio, spausdinto

Nr. 19 (99), atsakymai:

1. Gamta. 2. Augalas. 3. Aklatikis. 4. Autokratija. 5. Pianistas. 6. Akacija. 7. Smala. Stačiakampė skaičių lentelė – Matrica.

Prisiminsi – nenusivils

Pagrindiniai mūsų maisto produktai – mėsa, žuvis, pienas, kiaušiniai, daržovės – gana greitai genda. Gedimą sukelia įvairūs mikrobai, kurių yra ore, vandenyje ir žemės paviršiuje. Labai apsirinka tos šeimininkės, kurios galvoja, kad sugedusius produktus galima atitaisyti druska, pipirais, actu ir kitomis dirbtinėmis priemonėmis. Valgant iš tokių produktų pagamintą maistą, galima sunkiai susirgti. Todėl labai svarbu, kad maisto produktai būtų švieži. Produktų kokybę įmanoma nustatyti pagal jų skonį, spalvą, kvapą bei išvaizdą.

• Gero pieno spalva – gelsvai balta, o nugriebto – melsvai balta. Pieno riebumas ir pagaminimo data nurodyta ant pakelio. Turguje pirktą pieno riebumą nesunku nustatyti patiems. Riebaus pieno lašas, lašinamas į stiklinę su vandeniu, greitai ir nepasiskleisdamas leidžiasi žemyn. Patariama gerti tik pasteurizuotą ar virintą pieną.

• Geros kokybės kiaušinių lukštas neblizga, o žiūrint prieš šviesą nėra juodų dėmių. Drėgnoje, šiltoje patalpoje laikomi kiaušiniai greitai genda.

• Miltai ir kruopos neturi būti suplėkę, apkartę. Ilgiau laikytus miltus vartojant būtina persijoti.

• Mėsos rūšis priklauso nuo gyvulio amžiaus, veislės, nupenėjimo, o kategorija nuo to, iš kurios gyvulio kūno dalies mėsa yra išpjauta.

• Gera mėsa yra rausva su sausa plėvele paviršiuje, elastinga, kieta, pjūvio vietoje beveik sausa. Įspaudus ją pirštu, duobelė greit išsilygina. Norint nustatyti mėsos kvapą, reikia ją pradurti įkaitintu virbu, peiliu ar šakute. Jei mėsa blogos kokybės, peilis ar šakutė išgaus nemalonų kvapą.

• Geros kokybės žuvies žvynai blizga, glaudžiai prigludę prie odos, padengti plonu

skaidriu gleivių sluoksniu. Akys iškilios, skaidrios. Žiaunos ryškiai raudonos, pilvelis neišsipūtęs, vandenyje tokia žuvis skęsta. Mėsa sunkiai atskiriama nuo kaulų. Raumenys pjūvyje – pilkai balti. Šaldyta žuvis yra ne blogesnės kokybės kaip šviežia. Ji atšildoma šaltame pasūdytame vandenyje, kad daugiau išliktų maistingųjų medžiagų. Šaldytos žuvies nugarinės (filė) nereikia dėti į vandenį – ji atšyla kambario temperatūroje.

• Geriausios kokybės daržovės ir vaisiai esti sezono metu. Vietoj brangių, beskoninių, pardavinėjamų žiemą, galima daugiau valgyti kopūstų, morkų, griežčių, ropių. Geros kopūstų gūžės – sausos, kietos. Moliūgai, baklažanai, pomidorai – labai kieti, nedėmėti. Bulvės – nepažaliavusios. Daug bulvėse

esantių kalcio, fosforo, vitamino C ir žievelėse. Todėl dažniau jas patariama virti su lupenomis.

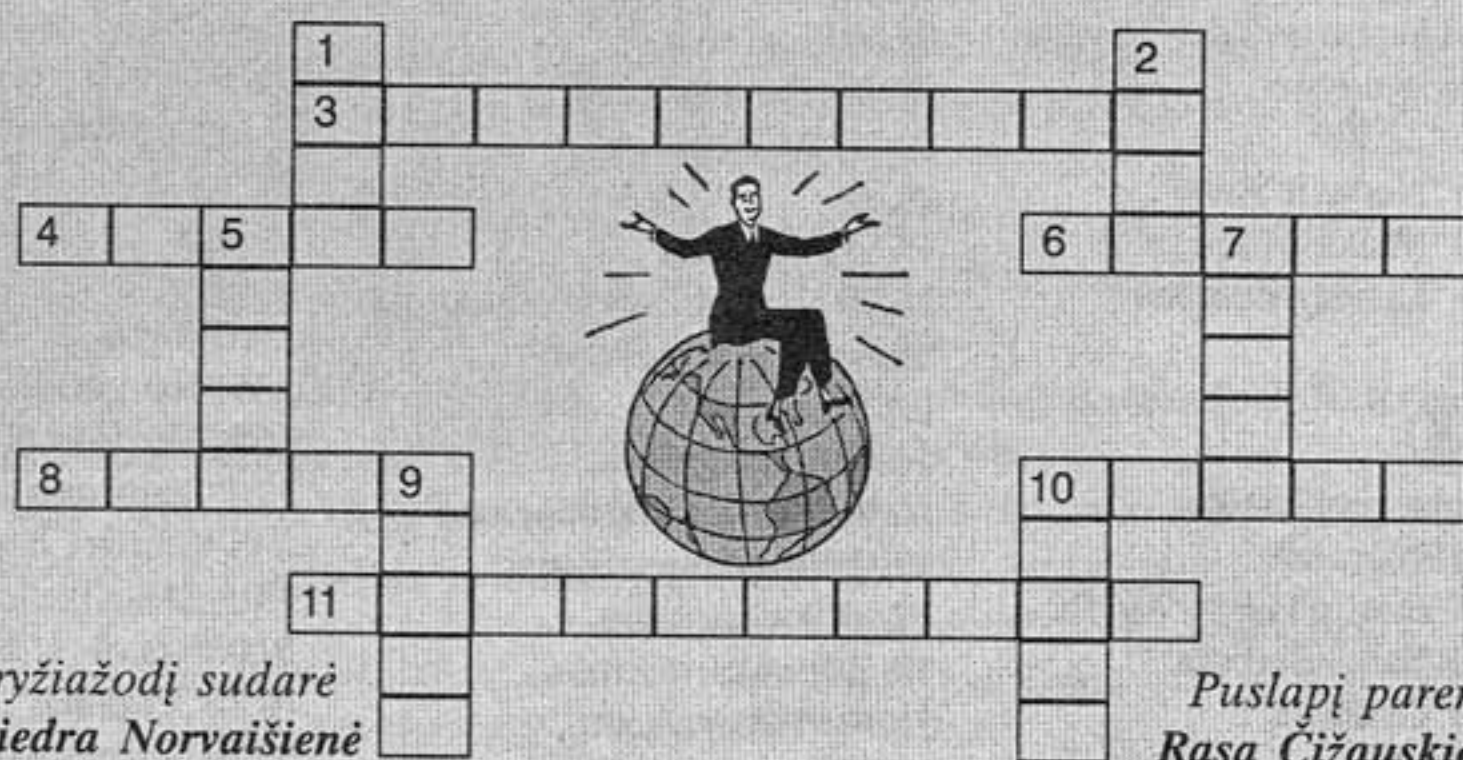
Daržoves geriausia

pirkti iš ūkininkų, auginančių jas natūraliai.

Turguje neretai matome, kaip pardavėjos mirko, šlaksto vandeniū ridikėlius, morkas, salotas ar kitas daržoves. Tokios daržovės nustoja vertingiausių medžiagų: vandenyje ištirpsta mineralinės druskos, cukrus, vitaminai.

Daržovės plaunamos tik prieš pat vartojimą: sietelyje jos trumpam panardinamos į vandenį. Perplaunamos šaltu virintu vandeniu.

Vyresnio amžiaus žmonėms gyvulinės kilmės riebalus geriau pakeisti augaliniais. Alijus gaminamas iš sėmenų, saulėgrąžų, kokoso, žemės riešutų, kukurūzų, alyvų, sezamo, sojos, rapsų, medvilnės ir kitų augalų. Lietuvoje jo galima pasirinkti. Populiariausias yra universalus, tinkantis salotoms ir kepti.

Kryžiažodį sudarė
Giedra Norvaišienė

Puslapį parengė
Rasa Čižauskienė

Anekdotai:

Nusipirko Martinas pūdą druskos. Išėjo iš parduotuvės ir sako:

-Kažkodėl mažokai atrodo, turbūt pasvėrė per mažai!

Po kilometro:

-Ne, vis dėlto teisingai pasvėrė...

Dar po kilometro:

-Atrodo, prašiau pūdo! Kiek jie čia pripylė?!

♦ ♦ ♦

Vyras ateina į parduotuvę.

-Duokite žvakučių jubiliejiniam tortui. Mano žmonos gimtadienis.

-Kiek jums duoti?

-Kaip visada, - trisdešimt.

♦ ♦ ♦

Senutė su anukėle sėdi kamerinės muzikos koncerte. Groja smuikininkas.

Anukė klausia močiutę:

-Močiute, o kai dėdė supjaustys savo dėžutę, mes eisime namo?

♦ ♦ ♦

Teatre žmona šnibžda vyrui:

-Brangusis, žiūrėk, šalia tavęs sėdintis vyras miega.

-Na, ir kas? Ar tik dėl to tu pažadinai mane?

♦ ♦ ♦

Pasikalbėjusi su drauge, mama grįžta į virtuvę.

-Jonai, mano bėniuk, tu neklaūžada, - juk liečiau prižiūrėti verdantį pieną.

-Aš ir žiūrėjau, - įsižeidęs atsako Jonas, - jis išbėgo lygiai 15 val. 10 minučių.

♦ ♦ ♦

Prie įėjimo į bažnyčią užrašas: "Jeigu pavargai nuo nuodėmių, užėik čia". Apačioje lūpų dažais prirašyta: "O jei ne, skambink telefonu 01-323-3443".

♦ ♦ ♦

-Žinai, kuo skiriasi naujasis lietuvis nuo senojo?

-Senasis lietuvis nosį krapštydavo pirštu, o naujasis - mobiliojo telefono antena.

Saulius Sakalauskas

Poilsis Chamskiui toks pat įprastas ir savaime suprantamas dalykas kaip ir kasdienis žmonos paruoštas maistas.

Sėdi jis kartą minkstasuolyje priešais televizorių ir maigydamas distancinio valdymo pultelio mygtukus kultūringai ilsisi. Tuoj, tuoj susiras kokį viliotinį... Štai...

Įeina žmona:

-Brangusis, ar negalėtum nueiti į parduotuvę ir nupirkti maisto produktų?

-Ką, sakai, nupirkti?! - griautiniu sudunda Chamskis.

-Ko šaldytuve trūksta. Ir pavedžiok taką.

Chamskis tyli.

-Nepamirši?

"Kur jau čia pamirši", - mintyse širšta vyras, atitrauktas nuo įstabaus reginio ir, tyčia erzindamas

žmoną, savaip išverčia jos prašymą:

-Nueiti parduotuvėn ir nusipirkti šnapso...

Abu ne juokais susibara. Butas virsta tarsi karinio konflikto zona. Neutrali teritorija - tik virtuvė ir sanitarinis mazgas. Reikėtų taikdarių, nes nė vienas nenusiteikęs nusileisti. Chamskis norėtų pasikviesti tą blondinę iš apatinio buto. Bet jei žmona pasikvies uošvę? Gerai dar, kad uošvis, buvęs boksininkas, panašių jų šeimos krizių metu laikosi neutraliteto. Kitaip Chamskis taptų Bezuchovu...

"Nenusileisiu! Jokiu būdu, - vėl šėlsta. - Kas jai leido kėsintis į švenčiausią žmogaus teisę ilstetis? Kas nutiktų, jeigu pati eilinį kartą nulėktų parduotuvėn ir išvestų šunį į lauką?"

Chamskis jau ir neatsimena, kada buvo parduotuvėje. O šunį tiek ir tiek "prisivedžioja" medžioklėje. Nusileisti tikrai negalima,

tai būtų visos šlovingosios vyriškosios žmonijos pusės pralaimėjimas! Chamskis laikraštyje skaitė, kad Norvegijoje apstu moterų politikų. Jos irgi, be abejo, pradėjo nuo smulkmenų. Kuo tai baigėsi? Straipsnio pabaigoje juodu ant balto buvo parašyta: "Šioje šalyje veikia skriaudžiamų ir fiziškai nuo moterų nukentėjusių vyrų komitetai".

Tai siaubingas košmaras! Taip negalima. Jei moterys valdys pasaulį, jis paprasčiausiai apsivers.

Moteris turi gerbti vyrą ir žinoti savo vietą! Pas mus joms suteikta per daug teisių. Visai kitaip civilizotuose kraštuose -

Saudo Arabijoje, Irane, Pakistane...

Chamskis užsisvajoja ir klesteli ant sofos. Jo akys nevalingai suranda sekcijoje surikiuotas knygas: "Ana

Karenina", "Paskenduolė", "Otelas"... Visų jų tokia žavinga pabaiga...

Chamskis pamažu užmiega. Sapnuoja, kad jis šachas. Rojus žemėje!

Pabunda.

-Ech!... - atsidūsta ir vėl prisimena vakarykštį konfliktą.

-Nenusileisiu! - Chamskis pilnas ryžto. - Jokių nuolaidų!

O virtuvėje žmona kažką kepa. Tokie kvapai sklinda...

-Nenusileisiu, - prisiekinėja intensyviai ir slenka virtuvės link.

-Negaliu nusileisti, - alkio iškankintas kartoja Chamskis. - Ne...

Įpuola virtuvėn ir... virsta lakštingala. Ima atsiprašinėti. Stveria pinigų, krepšį prekės, šunį ir lekia parduotuvėn.

Priperka maisto, žmonai gėlių susitaikymo proga...

Alkis vyrą paguldė ant menčių...

Kaba ir taika

PRAGIEDRULIAI

Mūsų adresas:

Nepriklausomybės a. 22
4820 Rokiškis

Tel./Faks. 5 13 54

e-mail: pragiedruliai
@post.omnitel.net

Leidėjas UAB

"Rokiškio pragiedruliai" Vygandas Pranskūnas

Indeksas 424

2 spaudos lankai.

Laikraštis leidžiamas
trečiadieniais ir
penktadieniais

Tiražas 6025 egz.

Redaktorius

Vygandas Pranskūnas

Tel. 51532

Redaktoriaus pavaduotoja

Rasa Čižauskienė Tel. 51354

Korespondentas

Stanislovas Varneckas Tel. 51354

Buhalterė

Antanina Šapranauskienė Tel. 51354

Leidybos centras:

Jolita Kaškevičienė,

Giedrius Šimėnas Tel. 51354

Rankraščiai negražinami

Redakcija už reklamos ir
skelbimų turinį neatsako
Skelbimai ir prenumerata
redakcijoje priimami
darbo dienomis

Prenumeratos kaina:

1 mėn. - 6 Lt;

3 mėn. - 18 Lt;

6 mėn. - 36 Lt.

Kovo 11-ąją savanoriai buvo atviri...

Atkelta iš 1 psl.

centras turėtų pradėti veikti kitais metais. Šauktiniai bus registruojami kom-

Prisiečia kandidatas į savanorius Darius Kasparavičius.

Tą dieną prisiekė ir Brigita Einorytė. Štabo vadas sakė, kad šiuo metu savanorėmis tarnauja 6 merginos.

piuterine sistema. Kariai, baigę tarnybą, taip pat bus registruojami, kad būtų sukauptos žinios apie mobilizacinę rezervą.

Vienas naujosios sistemos pranašumų - optimalus vietos karinei tarnybai atlikti parinkimas. Reikės atsakyti į anketos klausimus, o tarnybos vietą numatoma skirti pagal intelekto, psichines ir fizines savybes, bus atsižvelgiama į šauktinių norus.

Pagal naująją šaukimo sistemą, atsisakyta rudinio ir pavasarinio šaukimų. Šiemet jaunuoliai bus šaukiami nuo kovo iki gruodžio. Šaukimai bus skirstomi ketvirčiais.

Kas atvirų durų dieną apsilankė štabe, sužinojo nemažai įdomios ir reikalingos informacijos.

Autoriaus nuotraukos

V.Ščetilnikovas mergaitėms rodo kario amuniciją.

Ginklai domino ir štabe apsilankiusius šaulius.

RAJONO TARYBOS NARIAMS

1999 m. kovo 19 d. 10 val. rajono savivaldybės rūmų I aukšto salėje šaukiamas 19-asis rajono tarybos posėdis. Jame bus svarstomi šie klausimai:

1. Dėl finansavimo sutarties seneliams apgyvendinti Rokiškio Šv. Mato parapijos senelių globos namuose sudarymo.
2. Rajono tarybos 1998 12 17 sprendimo Nr. 78 dalinis pakeitimas.
3. Viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras reorganizavimas.
4. Dėl Apaščios medicinos punkto įsteigimo.
5. Viešosios įstaigos Rokiškio pirminės asmens sveikatos priežiūros centras įstaigų dalinis pakeitimas.
6. Bendruomenės sveikatos tarybos pirmininkės 1998 metų darbo ataskaita.
7. Dėl individualių namų šilumos tiekimo decentralizavimo.
8. Rajono tarybos 1999 01 22 sprendimo Nr. 2 dalinis pakeitimas.
9. Šilumos savikainos patvirtinimas savivaldybės katilinėms už 1999 m. sausio ir va-

sario mėnesius.

10. Rajono tarybos 1999 01 22 sprendimo Nr. 53 "Dėl patentų mokesčių tarifų" papildymas.
11. Dėl nuosavybės teisių į pastato dalis religinėms bendrijoms atkūrimo.
12. Dėl pastatų keitimo.
13. Dėl akcinės bendrovės "Rokuma" ne gyvenamųjų patalpų perėmimo užskolas.
14. Viešosios įstaigos Rokiškio rajono smulkaus ir vidutinio verslo centras etatų sąrašo patvirtinimas.
15. Viešosios įstaigos Rokiškio rajono smulkaus ir vidutinio verslo centras teikiamų paslaugų kainoraščio patvirtinimas.
16. Dėl raidos programos ir detaliųjų planų rengimo.
17. Dėl rajono tarybos 1998 01 30 sprendimo Nr. 9 dalinio pakeitimo ir detaliųjų planų rengimo.
18. Detaliųjų planų tvirtinimas.
19. Lėšų paskirstymas.
20. Rokiškio rajono savivaldybės kontrolierės 1998 m. darbo ataskaita.
21. Dėl švietimo įstaigų etatų.

22. Dėl Kriaunų vidurinės mokyklos reorganizavimo.

23. Dėl Rokiškio psichiatrijos ligoninėje besigydančių moksleivių mokymo laikino finansavimo nutraukimo.

24. Rokiškio rajono tarybos 1997 06 12 sprendimo Nr. 18 dalinis pakeitimas.

25. Rajono valdybos sprendimų ir mero potvarkių tvirtinimas.

26. Rajono tarybos 1997 06 12 sprendimo Nr. 17 "Dėl rajono tarybos komitetų sudarymo" dalinis pakeitimas.

27. Rajono tarybos 1997 04 25 sprendimo Nr. 6 "Dėl valdybos sudarymo" dalinis pakeitimas.

28. Rajono tarybos Vietinio ūkio ir Mandatų, etikos, informacijos, teisėsaugos komitetų informacija apie rajono tarybos 1999 01 29 sprendimo Nr. 18 "Dėl pavedimų komitetams" vykdymą.

29. Informacija apie Rokiškio rajono valdybos priimtus sprendimus dėl ilgalaikio materialiojo turto nurašymo.

Almantas Blažys
Rajono meras

Pasišalinti iš įvykio vietos-rizikinga

Vygandas Pranskūnas

Per du šių metų mėnesius rajono keliuose įvyko 67 avarijos (pernai per tą patį laikotarpį – 40), iš jų 8(7) įskaitinės. Žuvo 1(0) žmogus, sužeista 11(8). Eismo tvarkdariai išaiškino 431 (555) kelių eismo taisyklių pažeidėjų, 64(67) piliečiai transporto priemonės vairavo neblaivūs.

Rajono Kelių policijos vyresnysis inspektorius Arvydas Grunda spaudos konferencijoje žurnalistams sakė, kad dvidešimt vienam vairuotojui skirtas pinigines baudas (iš viso 41650 Lt) sausį teismas pakeitė administraciniu areštu, vasarį septyniolikai vairuotojų, turėjusių sumokėti 39650 Lt, taip pat skirtas administracinis areštas. Šie pažeidėjai buvo su laikyti ne vien šiemet, bet ir pernai. Anot vy-

resniojo inspektoriaus, ir biudžetas negauna pinigų, ir policininkų darbas – tarsi šuniui ant uodegos.

Arvydas Grunda papasakojo, kad neretai pasitaiko atvejų, kai vairuotojai, padarę avariją, tarpusavyje susitaria, paskui, parvažiuo į namus, matyt, pagalvoja, kad pasielgė neteisingai. Bet šaukštai, kaip sakoma, jau po pietų. Neseniai toks atvejis buvo Obeliuose, kai žmogų, išlipantį iš automobilio, partrenkė kita mašina. Abu vairuotojai iš įvykio vietos pasišalino, tačiau avarijos nuslėpti nepasisekė. Gal bus iškelta net baudžiamoji byla. Pasak vyresniojo inspektoriaus, nesvarbu, ar įvykiu metu tik šiek tiek apgadinti automobiliai, tačiau kiekvienu atveju būtina kviešti Kelių policijos pareigūnus, kurie išsiaiškintų visas avarijos aplinkybes. Rizikuoti nevertėtų, nes rizika brangiai kainuoja. Piliečiui, turinčiam vairuotojo pažymėjimą, pasišalinus iš įvykio vietos gresia bauda nuo 3000 iki 4000 litų arba gali būti 36 mėnesiams atimtas pažymėjimas. Vairuotojui, neturinčiam pažymėjimo, baudos dar didesnės – nuo 5000 iki 7000 litų.

Po avarijos.

Bet kas "mirkseti" negali

Keliuose ar gatvėse neretai pamatysi automobilius, ant kurių stogų mirkčioja mėlyni, raudoni ar oranžiniai švyturėliai. Kartais atrodo, kad juos užsideda visi, kam tai patinka. Tačiau yra Policijos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos patvirtinta instrukcija, nustatanti specialiųjų garso ir šviesos signalų naudojimo tvarką.

Mėlynos (mėlynos-raudonos) spalvos švyturėliais bei garso signalais turi teisę naudotis policija, greitoji medicinos pagalba, dujų avarinė tarnyba, priešgaisrinė apsauga ir Vadybės apsaugos departamentas.

Transporto priemonių su įjungtais oranžiniais švyturėliais vairuotojai, dirbantys kelyje, gali nepaisyti kelio ženklų (išskyrus didžiausio greičio ribojimo ir pirmumo), ženklinimo bei transporto priemonių išsidėstymo važiuojamojoje dalyje reikalavimų su sąlyga, kad nesukels pavojaus saugiam eismui. Kiti vairuotojai neturi trukdyti jiems dirbti.

Zybciojantis oranžinis švyturėlis nesuteikia pirmenybės, tik atkreipia dėmesį ir įspėja apie galimą pavojų.

Specialiuosius šviesos ir garso signalus galima naudoti tik būtiniais atvejais, vykdant operatyvines užduotis ir atsižvelgiant į konkrečią situaciją.

Vairuotojai, važiuojantys su įjungtais specialiaisiais signalais, greitį privalo pasirinkti atsižvelgdami į eismo judrumą, kelio ir meteorologines sąlygas, matomumą, kad sugebėtų užtikrinti saugų eismą. Važiuodami su įjungtais šviesos ir garso signalais, transporto priemonių vairuotojai gali nesilaikyti bendrosios eismo tvarkos tik Kelių eismo taisyklėse numatytais atvejais.

Vairuoti transporto priemonę su įjungtais specialiaisiais signalais gali asmenys, turintys šią teisę, ne mažiau kaip dviejų metų darbo stažą vairuojant šio tipo transporto priemonę ir turintys specialų pažymėjimą, suteikiantį teisę vairuoti kelių transporto priemones su specialiaisiais signalais.

Tad bet kas švyturėlio ant automobilio užsidėti negali. Pažeidėjai bus baudžiami.

Nuo asfalto – į griovį

Šis VAZ į griovį nusirito ties Rokiškio ir Kupiškio rajonų riba. Automobilis buvo apvirtęs ant šono, pravažiuojantys jį vėl pastatė "ant kojų". Ištempti VAZ iš gilaus griovio bandė keli automobiliai, tačiau nepavyko. Vienas vairuotojas sakė, kad be traktoriaus "čia nieko neišeis".

Galbūt VAZ savininkas jo sulaukė. Nuotraukos autorius, kaip ir kiti stabtelėję vairuotojai, nuvažiavo savo reikalais.

Solidaus amžiaus žmogus, paklaustas, kaip atsidūrė griovyje, tik skėstelėjo rankomis ir pasakė:

- Sumėtė.

Asfaltas buvo sausas, lyg vasarą...

Autoriaus nuotraukos

Iš festivalio "Vaidiname žemdirbiams" dienoraščio

Stasys Varneckas

Palankūs sutapimai

Rokiškėnams sekasi: Vasario 16 – osios minėjimas sutapo su Jekabpilio rajono kultūros dienų Rokiškyje koncertu, o Kovo 11 – oji – su Valstybinio jaunimo teatro spektakliu "Signataras". Tad dvi įžymios mūsų istorijos datos paminėtos be didelių materialinių ir dvasinių sąnaudų.

Rajono meras Almantas Blažys į festivalio sceną atskubėjo iš Krašto muziejaus grafų menės, kur vyko pagrindinis Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas – koncertas. Artipilnėje Teatro rūmų salėje dar kartą nuskambėjo Tautiška giesmė, meras dar kartą priminė rokiškėnams, kokia brangi mums Kovo 11 – oji.

"Signataras" – spektaklis – minėjimas paremtas tikrais istoriniais įvykiais ir istorine asmenybe – Vasario 16 – osios Akto signataru Petru Klimu. Šio diplomato, teisininko ir istoriko likimas atspindi daug mūsų audringo šimtmečio peripetijų.

Beje, kartu su Petru Klimu Vasario 16 – osios Akto pasirašė ir rokiškėnas kunigas Vladas Mironas. Po Kovo 11 – osios Akto rokiškėnų parašų, deja, nėra.

Aplodismentai – 3,5 minutės

Į Rusų dramos teatro "Dėdė Vanią" rokiškėnai skubėjo tikėdamiesi dar kartą susitikti su dramaturgijos klasiku Antonu Čechovu ir lietuvių teatro žvaigžde Regimantu Adomaičiu. Čechovo pjesė, žinoma, išvydo, bet Adomaičio joje nebuvo.

Aktorius Vladimiras Fedotovas, spektak-

Vladimiras Fedotovas: "Rokiškio festivalis turi gražias tradicijas".

Kas? Kur? Kada?

Kovo 20 d. Bajorų kultūros namuose – linksmedienis "Vaikai – Žuvys".

Švietimo ir Kultūros tarnybos Pasaulinės žemės dienos proga rengs akciją "Laiškai žemei".

Mainieivų kultūros namuose – viktorina "Žinok ir mokėk".

lyje suvaidinęs profesorius Serebriakovą, "Pragiedrulių" korespondentui papasakojo:

- Prieš dvejus metus, kai repetavome "Dėdė Vanią", Serebriakovo vaidmeniui buvo pakviestas ir Adomaitis. Tuo metu Regimantas vaidmenų neturėjo ir priėmė mūsų režisieriaus Zaikausko pasiūlymą. Tačiau dabar jam darbo nebestinga. Į Rokiškį atvykti negalėjo – užimtas kitais reikalais.

V.Fedotovas Lietuvoje nuo 1979 metų. Prieš tai baigė Novosibirsko teatro studiją, vaidino Celinogrado teatre. Puikiai moka lietuvių kalbą.

- Rokiškio scenoje Rusų dramos teatras jau penkioliktą kartą, - pasakojo aktorius, - ir ji mums patinka. Festivalio laureatais yra tapę mūsų aktoriai Viktoras Mitiajevas, Renata Vagonytė ir Valia Lukjanenko.

Jeigu geriausias festivalio spektaklis būtų nustatomas pagal aplodismentų trukmę, "Dėdė Vanią" tikrai galėtų pretenduoti į Rokiškio savivaldybės premiją. Po šio spektaklio aplodismentai truko 3,5 minutės.

Istorijai palikime nors prisiminimus

Festivalio "Vaidiname žemdirbiams" iniciatoriai ir įkūrėjai – buvęs rajono vykdomojo komiteto pirmininkas Vytautas Sketeris ir jo pavaduotojas Eduardas Firas. E.Firą jau palydėjome į amžino poilsio vietą, o V.Sketeris šiuo metu gyvena Vilniuje. "Pragiedrulių" korespondentas užkalbino jo sūnų, taip pat Vytautą, juristą ir šio festivalio vertinimo komisijos narį.

- Tėtis neseniai atšventė savo 70 – ajį gimtadienį, - pasakojo Vytautas jaunesnysis. - Ir labai džiaugėsi, kad jį pasveikinti nuvažiavo grupė rokiškėnų. Man ne kartą pasakojo, kokius biurokratinius slenksčius teko įveikti organizuojant šį festivalį.

Vytautas Sketeris jaunesnysis susimąstė: "Istoriją užrašyti reikia jau šiandien".

Penkiolika metų – dar ne istorija, tačiau atities kartoms reikia palikti kiekvieną istorinį faktą, įvykį. Ir, žinoma, istorijos kūrėjų prisiminimus.

Autoriaus nuotraukos

Badautojų pergalė

Leonas Eimantas

Smulkieji verslininkai, badavę prie Seimo rūmų, pasiekė kai kurių laimėjimų. Vyriausybė prekytojams sumažino minimalų patento mokestį per pusę – nuo 1200 iki 600 litų. Leista patentus turintiems prekybiams didmenininkams tik parduodant prekes perpardavimui išrašyti pirkimo ir pardavimo kvitą. Toks kvitas bus laikomas prekių kilmės dokumentu patentininkams, kurių metinė prekybos apyvarta neviršija 100 tūkst. litų.

Prekiaujantiems alkoholiu ir tabaku

Vyriausybė įpareigojo Valstybinę alkoholio ir tabako tarnybą bei savivaldybes, atsižvelgus į Mokesčių inspekcijos duomenis, priimti sprendimus dėl licencijų panaikinimo įmonėms, kurios iki šių metų kovo pabaigos nepadengs įsiskolinimų. Pasirodo, kai kurios įmonės piktybiškai vengia mokėti mokesčius.

Prekybos ir viešojo maitinimo įmonės, turinčios galiojančias licencijas, suteikiančias teisę verstis tabako gaminių mažmenine prekyba, turi inventorizuoti turimus importuotus į Lietuvą 1995 metų pavyzdžio banderolėmis paženklintus, taip pat Lietuvoje pagamintus be banderolių tabako gaminių likučius. Vienas inventorizacijos akto egzempliorius ne vėliau kaip iki kovo 22 dienos turi būti pateiktas Valstybinei mokesčių inspekcijai.

Krepšinio aikštelėse

Virginijus Lesmanavičius

Lietuvos krepšinio B lygoje "Rokiškio sūrio" komanda laimėjo trečiąjį susitikimą prieš Šiaulių "Cifikos" komandą rezultatu 113:106 (60:48) ir įgijo teisę žaisti dėl 9 vietos.

Taškus mūsų šeimoms pelnė G.Kravčenka 36, S.Mikulėnas 27, D.Naprys 23, E.Kasimovas 15, A.Samėnas 11.

Deja pirmosios rungtynės dėl 9 vietos su Kauno "Politechnikos" penketuku buvo nesėkmingos – pralaimėta rezultatu 79:94 (40:47). Rezultatyviai su kauniečiais žaidė G.Kravčenka, pelnęs 20 taškų, S.Mikulėnas 15, E.Kasimovas 14, D.Naprys 11, A.Samėnas 8, R.Sadaunykas 5, V.Golubeckas 3, A.Narkevičius 2, V.Bimba 1.

* * *

Kovo 21 d. 12 val. įvyks Panevėžio apskrities krepšinio pirmenybių susitikimai.

Dėl 1 vietos žais Biržų "Naftotiekis" ir Panevėžio J.Variakojo mokyklos komandos, dėl 3 vietos – "Rokiškio sūris" ir Panevėžio "Aukštaitijos statyba". Priminsiu, kad Panevėžio J.Variakojo komanda bus sustiprinta keliais "Kalnapilio" žaidėjais, tarp kurių žada būti ir juodukas H.Djournbis.

O valdžia vis dėlto nusileido...

Stasys Varneckas

Badauti sveika

Panevėžietis Liucijus Kirstukas sakėsi apskrities centre turįs parduotuvę, tačiau dažną šeštadienį susigundo atvažiuoti į Rokiškio turgų, nes jame pavyksta realizuoti tai, į ką di-

Liucijus Kirstukas įsitikinęs, kad pabadauti sveika ne tik kūnui.

desniame mieste niekas ir nepažvelgia. Štai ir mums besikalbant viena rokiškietė nusipirko laikiklį tualetiniam popieriui, kita ilgai apžiūrėjo vokišką drabužių lygintuvą. Nepirko, nes Liucijus parodė charakterį – šešiasdešimt penki ir nė lito mažiau.

Su Liucijumi Kirstuku, beje, kilusiu iš Obelių krašto, sušnekome apie ką tik Vilniuje pasibaigusį smulkiųjų verslininkų bado streiką.

- Retkarčiais pabadauti sveika – tai seniai žinojau. Dabar įsitikinau, kad badu ir įstatymus galima pagydyti, - sakė Liucijus.

Kai kurių kitų turgaus prekybininkų nuomone, bado akcija pavyko tik dėl to, kad jai pasirinktas patogus metas: Vyriausybė išvisų pusių puolama opozicijos ir laikraščių, o čia dar smulkieji verslininkai nusprendė nebevalgyti. Tad Gediminas Vagnorius jiems ir meselėjo nuolaidas, tarsi kaulą šuniui, o pats dėl šventos ramybės išskubėjo į JAV, kur tik prieš savaitę nervus ramino Seimo pirmininkas.

Dvi priežastys. Kuri tikresnė?

Mėsos paviljone apie 9 valandą ryto dar buvo galima visai laisvai vaikštinėti nuo vieno prekystalio prie kito. Gal dėl to, kad Gavė-

nios metas, kad 9 iš 10 rokiškėnų katalikai ir 7 savaites prieš šv. Velykas susilaiko nuo kumpių, dešrų ir kitokio sunkaus maisto?

Šią prielaidą visai nesunkiai sugriovė dvi pavyvenusios rokiškietės – Elena Jurėnienė iš Ažuolų gatvės, laikanti 19 vištų ir gaidių, ir Vanda Meiluvienė. Jos tvartelyje 10 vištų ir gaidys.

Moterys pardavinėjo kiaušinius. Už 10 rudų, didelių kiaušinių prašė 3,5 lito.

- Ar kunigėlis nedraudžia prieš Velykas kiaušiniaus gardžiuotis? – paklausiau.

Moterys buvo gerai nusiteikusi, todėl mielai sutiko įsiamžinti fotonuotraukoje ir priedo dar pasakė štai ką:

- Ar Gavėnia, ar Adventas – tas pats. Galima ir mėsą valgyti, ir kiaušinius – kad tik būtų. Kunigėlis pataria tik penktadieniais neprišveisti.

Šalia moterų įsikūręs pusamžis vyras taip pat siūlė kiaušinius, tik visu pusličiu pigiau.

- Atsibodo. Jau visa valanda stypsau, - sakė pašnekintas.

Kitą šeštadienį, pagalvojau, žmona kiaušinių jam nebepatiks.

O mėsos produktai šeštadienį Rokiškyje buvo palyginti pigūs. Kilogramas šviežių, nerūkytų lašinių – 5 litai, rūkytų – 8 ar 9. Kilogramas šviežios kiaulienos, atpjautos nuo kumpio, - 10 litų.

Tačiau kaip paaiškinti, kad pirkėjų šeštadienio turguje buvo palyginti nedaug? Gal tuo, kad pensininkams vėluoja pensijos, o biudžetinių įstaigų darbuotojams – algos?

Susitikimas po metų

Šeštadienį prie turgaus vartų iš pradžių išgirdau, o paskui ir pamačiau savo seną pažįtamą, apie kurį rašiau "Pragiedrulių" 1-ajame

Elena Jurėnienė (kairėje) ir Vanda Meiluvienė prie pensijos prisiduria iš vištelių.

numeryje. Tai Leonas Bičiūnas, dabar gyvenantis Biržuose, tačiau laikantis save rokiškė-

nu, pandėliečiu, nes gimė ir augo netoli Sriūbiškių kaimo. Pamenu, tada kalbėjomės apie gyvenimą, kuris kaip rudens vėjas blaško žmonių likimus, apie jo garsiąją dėdienę dailininkę Moniką Bičiūniene, dabarvilnietę, kas dveji treji metai surengiančią savo tapybos parodas. Leonas irgi linkęs prie meno. Jis ne tik muzikantas, bet ir drožėjas, piešėjas. Jam ir akmuo paklūsta.

- Sveikas, Leonai!

Leono Bičiūno armonika stabtelėjo, nutilo ir būgnelis. Pasisveikino galvos linktelėjimu.

Leonas pasakojo, kad jis uždarbiauja ne tik Rokiškyje. Per tuos metus su savo senu-

Leonas Bičiūnas ir vėl Rokiškyje.

tėliu "Moskvičiumi", įsimetęs armoniką, būgnelį, smuiką ir kėdutę, jis apvažiavo kone visą Lietuvą. Gal tik Alytuje nebuvęs. Ir iš viso nemėgsta dzūkų krašto, nes dzūkėliai, nors ir klausosi jo muzikos ausis ištempę, bet į aukų dėžutę mažai teįmeta. Suvalkiečiai irgi šykštūs, ne veltui apie jų savybę anekdotai kuriami. Labiausiai Leonui patinka aukštačiai – nuo Biržų iki Šiaulių, Utenos, Ignalinos. Rokiškis irgi prie širdies – juk čia jo tėviškė.

- Negreit beatvažiuosiu, - pasakė Leonas atsisveikinant. – Gal ir visai nebe... Į Anapilį traukia...

Namo iš turgaus grįžau palydėtas nostalgikos melodijos:

*Sakyk, baltoji ramunėle,
Ar laimė dar sugrįš,
Ar dar nors kartą pamatysiu
Jos mėlynas akis...*

Autoriaus nuotraukos

Vėl

Žiemą automobilių vagys turbūt buvo prisnūdę. O štai pirmąjį pavasario mėnesį registruota pirmoji vagystė. "Volkswagen Transporter" dingio iš vieno Jaunystės gatvės kiemo Rokiškyje.

Kol kas sekasi

Vagišius iš automobilių kol kas lydi sėkmė. Rokiškio psichiatrijos ligoninės kieme stovėjusį automobilį "Audi-80" savininkas rado be galinių durelių stiklo. Vagys pro jį išsinešė magnetolą.

Kavoliškietis A.J. telefonu pranešė, kad išlaužta jo automobilio "Volkswagen Golf" vairuotojo pusės durelių spynelė. Pavogta magnetola "Panasonic", o nuo mašinos stogo nusukta antena.

Rokiškio Pergalės gatvės gyventojas G.L. pranešė, kad iš jo automobilio "Volkswagen Golf", stovėjusio kieme, neaiškiomis aplinkybėmis dingio 7 garso kasetės, vyriška rankinė su vairuotojo pažymėjimu, automobilio registracijos liudijimas, techninės apžiūros talonas ir piliečio pasas.

Labiausiai nepasisekė Bajorų kaimo gyventojui P.E. Nuo jo automobilio "Volkswagen Passat", palikto kieme, pavogti galiniai žibintai, dviejų durelių rankenėlės, prietaisų skydelio apdaila, paskirstymo dangtelis, vožtuvas bei prietaisų valdymo svirtelės. Žodžiu, automobilis liko "nuogas".

Pavogė skardą

Germonių žemės ūkio bendrovės pirmininkas Vytautas Legas informavo, jog nuo elektrodinės katilinės Gudelių kaime vamzdinių pavogta 16 kv. m aliuminės skardos. Nuostolis 1216 litų.

Ištekino

Sėlynės kaimo gyventojas A.D., nuvykusi prie savo fermos Skrebiškių kaime, įsitikino, kad iš ten stovėjusio traktoriaus T-40 kuro bako kažkas ištekino apie 20 litrų dyzelinio kuro.

Nieko nuostabaus – kuras pabrango, reikia kaupti atsargas pavasario darbymečiui.

Kirps karves

Kupiškio rajono Šepetos kaimo gyventojas J.R., atvykusi į seminarą, kuris buvo organi-

zuotas AB "Rokiškio sūris" patalpose, pasigedo elektrinės karvių kirpimo mašinėlės. Atrodytų, smulkmena, bet tas daiktelis kainuoja 1340 litų.

Gaisras

Kovo 5 d. apie 15.30 val. kilo gaisras Rokiškio P.Širvio gatvėje, L.B. bute. Apdegė kambarys, sudegė lova, patalynė. Gaisro priežastis – netvarkinga stalinė lempa. Ugnis padarė 3000 Lt žalos.

Norėjo išžaginti

Konstantinavos žemės ūkio mokyklos moksleivė pranešė, kad Tarpautinės moters dienos išvakarėse į jos kambarį bendrabutyje užėjo neblaivus tos pačios mokyklos moksleivis A.J., užrakino duris ir, panaudodamas smurtą, bandė ją išžaginti.

Iš policijos suvestinių

Gal viesulas išnešė?

Obelietė L.Š. policiją informavo, kad dar vasario 4 dieną iš automobilių ir motociklų sporto klubo "Viesulas" kabineto Rokiškyje dingio jos asmens pasas.

Rado svaigalų

Savivaldybių policijos inspektorius D.Stočkus tarnybiniu pranešimu informavo komisariato vadovybę, kad A.S. garaže Sėlynės kaime rado daugiau kaip 30 plastmasinių vieno litro talpos butelių su bespalviu skysčiu, turinčiu alkoholio kvapą. Įtariamasis sulaikytas.

Netikę vagys

Rokiškio Kęstučio gatvės gyventojas Z.M., nuvykusi į jai priklausančią negyvenamą namą ki-toje miesto pusėje – S.Nėries gatvėje, - rado išlaužtas duris. Moteris pagalvojo, kad tikriausiai išnešti visi daiktai, tačiau labai nustebo, jog niekas nedingę.

O štai į Pakriaičių kaimo gyventojos A.B. namus įsibrovęs pilietis (jis įėjo pro duris, sulaužęs kablo kilpelę) išsinešė skalbimo mašiną "Ryga-17". Įtariamasis nustatytas.

Dingo pinigai

G.D. iš Rokiškio Vilties gatvės pasiskundė, jog iš buto neaiškiomis aplinkybėmis dingio 500

litų ir 2 JAV doleriai po vieną kupiūrą. Įsilaužimo į butą žymių nėra.

Nuvažiavo nuo kelio

Kovo 9 d. apie 22 val. kelio Obeliai – Zarasai 33-me kilometre rokiškėno T.J. vairuojamas automobilis "Audi-80 Coupe" nuvažia-vo į griovį. Avarijos metu sužaloti vairuotojas ir keleivis. Jie paguldyti į Zarasų ligoninę.

Nukabino vėliavą

Kamajų seniūnijos seniūnas J.Kaupas pranešė, kad kovo 8 – osios ryte pastebėta, kad nuo seniūnijos pastato dingio valstybės vėliava. Ją seniūnija įvertino 46 Lt.

Grasino susidoroti

Kovo 11 d. apie 17.40 val. į R.Ž. namus Rokiškio Pergalės gatvėje veržėsi ir grasino susidoroti trys išmatymo pažįstami jaunuoliai. Tyrimo metu nustatyta, jog taip el-gėsi E.P. iš Pandėlio gatvės ir K.T. bei A.V., gyvenantys Jaunystės gatvėje. Po ap-klausos policijoje jaunuoliai paleisti.

Dūrė peiliu

Šeštadienį į Rokiškio ligoninę atvežtas ir dėl dviejų durtinių žaizdų rankoje paguldytas A.V. (gimęs 1979 m.). Nukentėjusysis paaiškino, kad apie 17 val. Apaščios kaime ginčo metu jį peiliu į ranką sužalojo V.Kudrešovas (gimęs 1980 m.). Po įvykio įtariamasis pasislėpė.

Sumušė

Kovo 13 d. į Rokiškio ligoninę sumušta nu-gara pristatytas Baršėnų kaimo gyventojas S.M. Jis išvežtas į Panevėžio respublikinę li-goninę. Įtariamasis, sumušęs S.M., sulaikytas.

Vežė 180 butelių

Policijos komisariato Kriminalinių nusikal-timų tyrimo tarnybos vyresnysis inspektorius G.Malevičius pranešė, kad kovo 13 d. apie 16.30 val. Antanašės kaime buvo sustabdy-tas Bajorų kaimo gyventojas S.Š. VAZ-2101, kurį vairavo rokiškietis D.P. Šalia sėdėjo ir au-tomobilio savininkas. Mašinoje rasti 6 maišai su 180 plastmasinių litrinių butelių, ant kurių buvo priklijuotos etiketės "Royal American Spirits". Buteliai pilni bespalvio skysčio. Įta-riamieji sulaikyti.

Parengė Vyandas Pranskūnas

Prastai sumūrijo, todėl ir užsidegė

Ričardas Jovarauskas

Rokiškio sukarintos priešgaisrinės dalies viršininko pavaduotojas

Kovo 13-osios naktį Kriaunose, Sartų gatvės daugiabučiam name gyvenančios Dalios Rėkuvienės bute, užsidegė prie dūmtraukio

prigludusios grindys. Šeimininkė gaisrą užgesino pati. Butas nuo liepsnos nenukentėjo. Gaisro prie-žastis – neteisingai įrengtas dūmtraukis.

1997 metų gegužę bute centrinis šildymas bu-vo pakeistas krosniniu. Krosnį mūrijo vietinis meistras, kurio pavardės buto šeimininkė prašė neminėti. Ir ne be reikalo – dūmtraukis sumūry-

tas atsainiai.

Ar dėl priešgaisrinės saugos reikalavimų ne-žinojimo, ar dėl paprasčiausio aplaidumo meis-tras įmūrijo į dūmtraukį ant gelžbetonio plokštės gulėjusį medinį tašelį, kuris ir užsidegė. Beje, dūmtraukyje buvo plyšys.

Savobutų saugumu patariu susirūpinti tuos Kriaunų gyventojus, kuriems krosnis mūrijo Da-lios Rėkuvienės pažįstamas meistras. Jei jis iš tikrųjų toks yra.

PRO atvira langa

Rimtu, ironišku ir linksmu žvilgsniu

Lyčių lygybė. Ar tai tik politikų diskusijų tema?

Salvinija Kalpokaitė

Neseniai Viešosios bibliotekos meno skaitykloje prie kavos puodelio grupė moterų susitiko su LDDP nare, Seimo švietimo, mokslo ir kultūros komiteto nare, mokslų daktare Irena Šiaulienė. Viešnia kalbėjo apie feminizmo sampratą, jo atsiradimą, moters vietą visuomenėje, moterų organizacijas, apie nuo kovo 1 d. Lietuvoje įsigaliojusį Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymą.

Viešnia susirinkusias pasveikino su kovo 8 – aja – Tarptautine moters diena. Ši diena taip pat yra ir moters teisių diena. Gaila, kad šventė buvo suprimityvinta, nebenorima jos pripažinti ir švęsti.

Istoriškai feminizmas iškilo kaip abejonė dėl egzistuojančių lyčių modelių ir kaip naujų modelių paieška. Jis radosi (o neseniai prasidėjo ir Lietuvoje), kai moterys ėmė abejoti moteriškumui teikiama reikšme ir jo statusu, kai įsitikino, jog šios pažiūros nėra amžinos ir nekintamos, o tik žmonių sugalvotos. Nors moteriškumas simboliškai ir išaukštintas, moterų kultūrinė, socialinė, ekonominė ir politinė padėtis visais laikais ir visose kultūrose buvo akivaizdžiai žemesnė.

Kokia padėtis Lietuvoje? Jei anksčiau moterys turėjo lygias teises, vienodą išsilavinimą, patekdavo į valdymo struktūras, tai Atgimimo laikotarpiu, kuriant

demokratinę visuomenę, jos buvo skatinamos grįžti į šeimą. Pasak I.Šiaulienės, kad židinį kurentum, reikia "malkų". Mo-

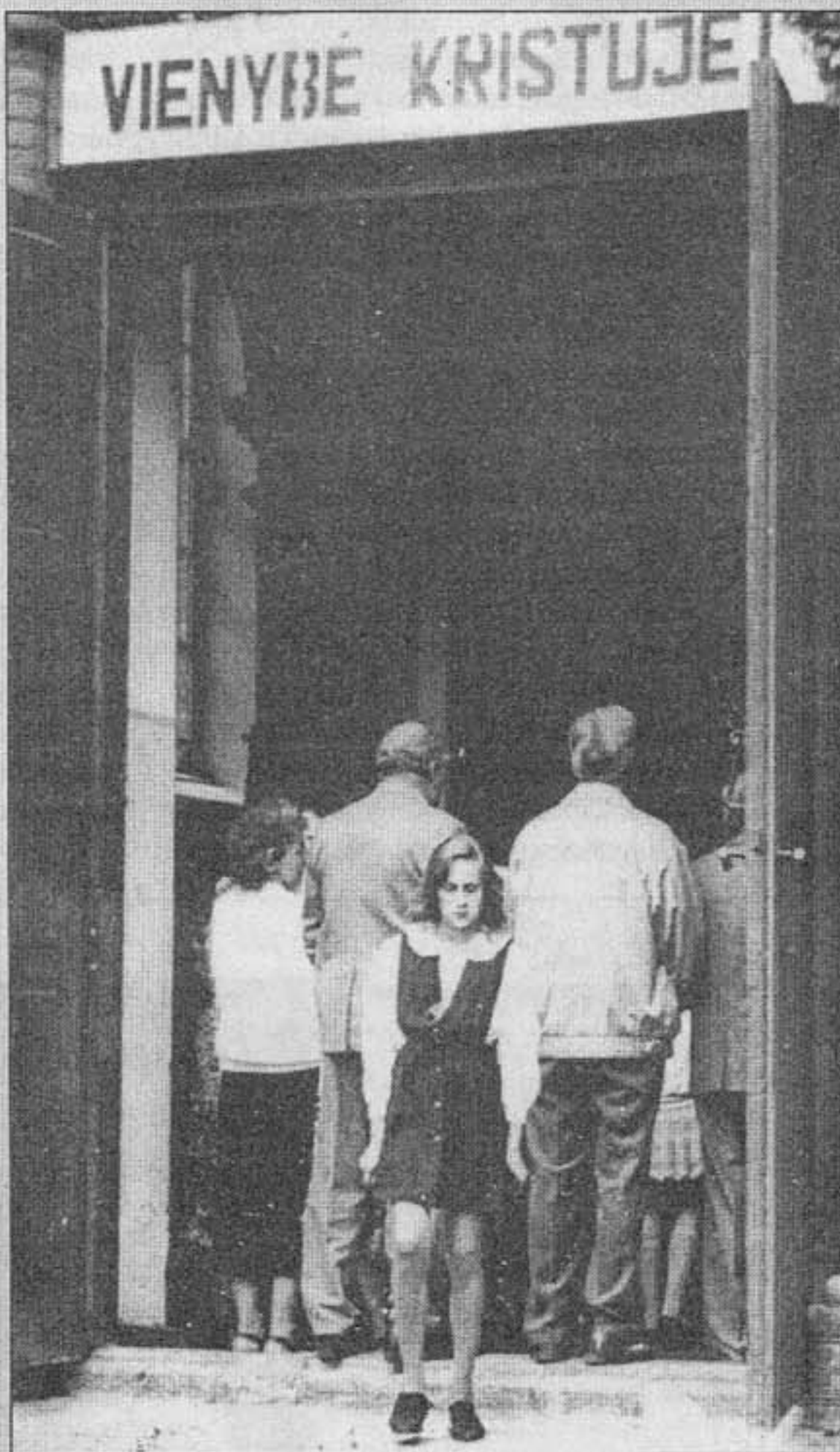
klausomoje Lietuvoje ir kokia yra?

Prelegentė sakė, kad šalyje yra 52 proc. moterų. Daugelis jų – išsilavinusios, protingos. Tačiau vyrauja nedarbas. 25 moterys yra Seimo narės. Tai sudaro 18 proc. Kuriasi įvairios moterų organizacijos. Vien nevyriausybiinių organizacijų yra per 40. Vilniaus universitete veikia Moterų studijų centras, vadovaujamas Marijos Aušrinės Pavilionienės. Pradėta rūpintis moterų švietimu, mokslinimu. Susikūrusi Lietuvos demokratinė moterų kolegija (1991 m. rugsėjo mėn.). Irenos Šiaulienės iniciatyva Vyriausybėje atsirado konsultantė moterų problemoms spręsti. Tai Socialdemokratų partijos narė, mokslų daktarė Giedrė Purvenėckienė. Jos iniciatyva, padedant Šiaurės šalims, įkurtas Moterų informacijos centras. Jis aprūpina visas vyriausybines organizacijas įvairia informacija. Centras leidžia leidinį "Moters pasaulis".

Dešinėsios pakraipos katalikės moterys susibūrė į Lietuvos moterų lygą, kuriai vadovauja profesorė Ona Voverienė, dirbanti Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto informacijos sistemų katedroje. Ši organizacija įkurta 1992 m. spalio 30 d. Moterų lyga akredituota Jungtinių Tautų Organizacijos Europos skyriuje, o 1995 m. rugsėjo 2-17 d. - JTO ketvirtojo pasaulio moterų

konferencijoje Pekine.

Nukelta į 8 psl.

Vygando Pranskūno nuotrauka

teris turi būti graži, išprususi. Tačiau priversta dirbti, kad padėtų išlaikyti šeimą. Jai reikia galvoti, kur paliks vaiką.

Kokia turėtų būti moters vieta nepri-

Lyčių lygybė. Ar tai tik politikų diskusijų tema?

Atkelta iš 7 psl.

Seime susikūrusi parlamentinė moterų grupė. Joje 14 narių.

Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas numato atsakomybę ne tik už seksualinį priekabiavimą, bet ir už diskriminaciją priimančią darbą, dėl darbo užmokesčio. Nuo šiol darbdaviai nebegalės laikraščiuose skelbti pasiūlymų dirbti tik vyrams ar tik moterims. Tokie darbdaviai gali būti nubausti. Priimančią darbą būsimųjų darbuotojų negalima teirautis apie šeimyninę padėtį, vaikų skaičių, privatų gyvenimą. Moterų ir vyrų lygių teisių galimybių įstatymui įgyvendinti Seimas skirs kontrolierių, kuris bus nuo nieko nepriklausomas. Geriau, anot I. Šiaulienės, būtų moteris teisininkė. Į kontrolierių galės kreiptis vyrai ir moterys, pajutę diskriminaciją dėl savo lyties ar patyrę seksualinį priekabiavimą darbe. Kontrolierius tiems asmenims teiks kvalifikuotą teisinę pagalbą. Bet priekabiavimą reikės įrodyti. Už įstatymo pažeidimus bus baudžiama nuo 100 iki 4000 litų. Kad nebūtų šmeižiama, neteisingai kaltinama, šie pinigai atiteks ne nukentėjusiajam, o valstybės biudžetui.

- Moteris turi gyventi pilnavertį gyvenimą. Ji privalo būti pasirėngusi, jei meilė išgaruotų, vyras ją paliktų, neprarasti savitvardos, vietos gyvenime. Moteris turi būti protinga, - sakė Seimo narė Irena Šiaulienė. - Ji neturi per daug aukotis, vargu ar už tai sulauks dividendų. Kiekviena aiškos savimonės moteris yra feministė. Niekas negali mums taip padėti, kaip mes pačios sau. Motinos pirmiausia turi pasirūpinti savo dukrų išsilavinimu, kvalifikacija, o ne "iškišti" į gražuolių konkursus. Tegu vyrai padirbės juodesnį darbą. Moterys turi išmokti naudotis ir ginti savo teises. Ir dar: moteris, turinti gerą vyrą, niekada nesiskundžia galvos skausmu.

Didi likimo ironija

Rita Petrikytė

Beveik prieš keturiasdešimt metų šiltą liepos mėnesio dieną pasaulį išvydo silpna, dar ne visai devynius mėnesius išnešiota mergaitė. Nors ji buvo jaunos šeimos pirmagimis, bet tėvas jo nelaukė. Būsimą motiną buvo verčiama arti, sėti, kilnoti rąstus... Net gimdymo dieną moteris, prilaikydama pilvą viena ranka, kita ranka vedžiojo už apynasrio arkli, kad tas gerai eitų vaga. "Darbštusis" vyras ir būsimasis tėvas vagojo bulves.

Niekas net neįtarė, koks likimas laukia tos gležnos būtybės...

Tuo pačiu metu senoje namų darbo lovoje gulėjo paralyžiaus iškamuota senolė. Prie lovos ji buvo "prikaustyta" jau dvylika metų. Tai buvo didi moteris, kilusi iš bajorų, valdžiusi didelį dvarą, daug valakų žemės ir miškų. Valdė ji ir visą ūkį: vyrą (mano prosenelį), vienturtį jų sugyventą sūnų - auksinių rankų meistrą, meistravusį baldus, visus buitinius rakandus, verpimo ratelius, darydavusį net spynas, kurioms niekada netiko tas pats raktas, ir dar du savo vyro brolius. Vienas iš jų buvo gydytojas, o kitas - tik šeimos narys. O kur dar samdiniai! Visiems tuose namuose užteko duonos, laimės. Tačiau užėjus karas viską sudrumstė. Vokiečiai išgrobstė jų turtą, kelis kartus grėsė sušaudymas ir išvežimas į Sibirą.

Neteko visko. Dvaras buvo suardytas, miškai iškirsti. Teko išeiti laimės ieškoti. Ant ežero kranto surado pirtelę. Nusipirko ją, prisistatė kampelį, kad galėtų visi sutilti. Tačiau nelaimė nevaikšto viena: didi ūkininkė palūžo tiek fiziškai, tiek morališkai. Ji atgulė ir nebepasikėlė. Diagnozė - paralyžius. Dievas neatėmė

nei proto, nei kalbos. Gulėdama patalė bandė "valdyti" namus, tai aprėkdama, tai patardama. Ligonės slauga gulė tik ant marčios pečių (mano senelės). Ši "plėšėsi" į visas puses: slaugė, dirbo valdišką darbą, augino gyvulius, mokė savo tris vaikus. Vienas iš jų buvo mano mama, savo senelei padovanojusi pirmąją proanūkėlę. Šiai žinia pasklidus, prosenelė nusišypsojo, lengvai atsiduso ir su pasididžiavimu ištare: "Va, ir sulaukiau paveldėtojos, dabar ramia širdimi galiu ir išeiti..." Akių vokai lengvai nusileido...

Kai mane parsivežė iš gimdymo namų, prosenelė buvo jau palaidota. Jos lovą užėmiau aš, nes taip norėjo ji pati. Namiškiai ir kaimynai tarp savęs ilgai šnibždėdavo, kodėl ta didi senolė tiek daug metų kankinosi pati, kartu kankindama ir savo marčią. Geriau ją Dievulis būtų anksčiau pasiėmęs. Ir reikėjo gi jai laukti net dvylika metų, kol gims pirmoji proanūkė. Jai reikėjo tik mergaitės.

Čia ir slėpi didi likimo ironija. Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe, protėvių turtas grįžo tikriesiems paveldėtojams. Tą ir turėjo savo protingoje galvelėje didi bajorų giminės senolė. Ji širdimi jautė, kad ateis diena, kai nugalės teisingumas ir Lietuva vėl bus nepriklausoma valstybė, o senolių užgyventas turtas bus paveldimas iš kartos į kartą, o ne draskomas kažkokių užgrobdėjų.

Skaitydamas šias eilutes, dažnas pasakys, kad tai išgalvota istorija, kažkokia mistika. Deja, nuliūdinsiu skeptikus, pavyduolius. Tai tikrų tikriausia tiesa. Ta gležnutė proanūkė priėmė garbingos senolės turtą ir perduos jį kitam paveldėtojui.

Vygando Pranskūno nuotrauka

Į prosenelės namus.

Vygandas Pranskūnas

Ant skardžio sėdėjo du kareiviai.

Ką tik pasibaigęs karas juos labai išvargino. Jie buvo juodi nuo dūmų, pilki nuo dulkių, šlapi nuo prakaito; jie buvo žaizdoti, randuoti, pražilę, iškritusiais dantimis; jie buvo jauni, alkani ir ištroškę.

Kareiviai numetė šautuvus, nusviedė juos lyg pagalius, visai nesaugodami, be mažiausio baimės jausmo, be virpulio išsekintuose kūnuose.

Kam man tas šautuvas dabar, galvojo vienas, toks pat apiplyšęs, įgriuvusiom, blizgančiom akim, kaip ir antras.

Kam man tas šautuvas, galvojo antras, tokiais pat pratrintais batais ir gyslotomis rankomis, kaip ir pirmas.

-Būtų gerai į aną krantą, - pasakė vienas.

- Taip, - pritarė kitas. - Būtų velniškai gerai nusigavus į aną krantą.

Tilto nebuvo.

Tiltas buvo susprogdintas, ir jo liekanos kaip prieštankiniai stagarai kyšojo iš upės.

Juodi, apanglęję.

- Gal gautume ko nors atsigerti, - vėl pasakė vienas.

- Baisiai norisi gert. Burnoje - vieni pelenai, - nusispjovė antras.

Tvankus pavakarys slėgė jų pečius, laužė kaulus.

Kareiviai išsitiesė aukštiekninkai ir virš savęs matė juodą dangų. Juosvos draikanos palengva judėjo viena kryptimi, o aukščiau lyg nupiešti kabojo tamsūs vėpūtiniai.

- Jeigu tai būtų debesys, netrukus pradėtų lyti, - tarė vienas. - Bet čia tik dūmai.

- Taip, - pritarė balsas šalia. - Jau kiek metų tik šitie prakeikti dūmai.

Jie prisiminė, kaip buvo pamiršę nuovargį, kai prieš akimirką toluoj išvydo upės vagą. Tačiau, priėję skardį, nepuolė į vandenį. Dabar pajuto nenusakomą laimę, kad štai čia gali gulėti. Jie pirmą sykį nutrenkė šautuvus į dulkes - tai taip pat buvo laimė. Jie dabar galėjo atsistoti visu ūgiu ir prastovėti nors ligi vidurnakčio. Nieko nereikė grįžti sveikiems ant žemės arba užkimti nuo šauksmo: "Na,

galvoja draugas.

Jam nusibodo žiūrėti į dangų, kuriame nebuvo debesų - vieni dūmai.

Vėl atsisėdo ir prisidėjo prie kaktos dulkiną delną.

Upė tebebuvo pilna - nuo kranto ligi kranto. Ir taip per visą ilgį - kiek užmatė jo viena sveika akis. Jis žinojo, kas plaukia ta murzina, bevarde upe. Tiksliau ne plaukia - juos neša srovė.

Kaip šapus.

Kaip gličius, pažaliavusius rąstus.

Retsykiais, užkliuvę už tilto nuolaužų, jie niro gelmėn, tuoj pat vėl kilo ir nerangiai spraudėsi tarp kitų.

Savi ar priešai?

Visi buvo vienodi: išpampę, pliki, sumaitoti.

Karo lavonai.

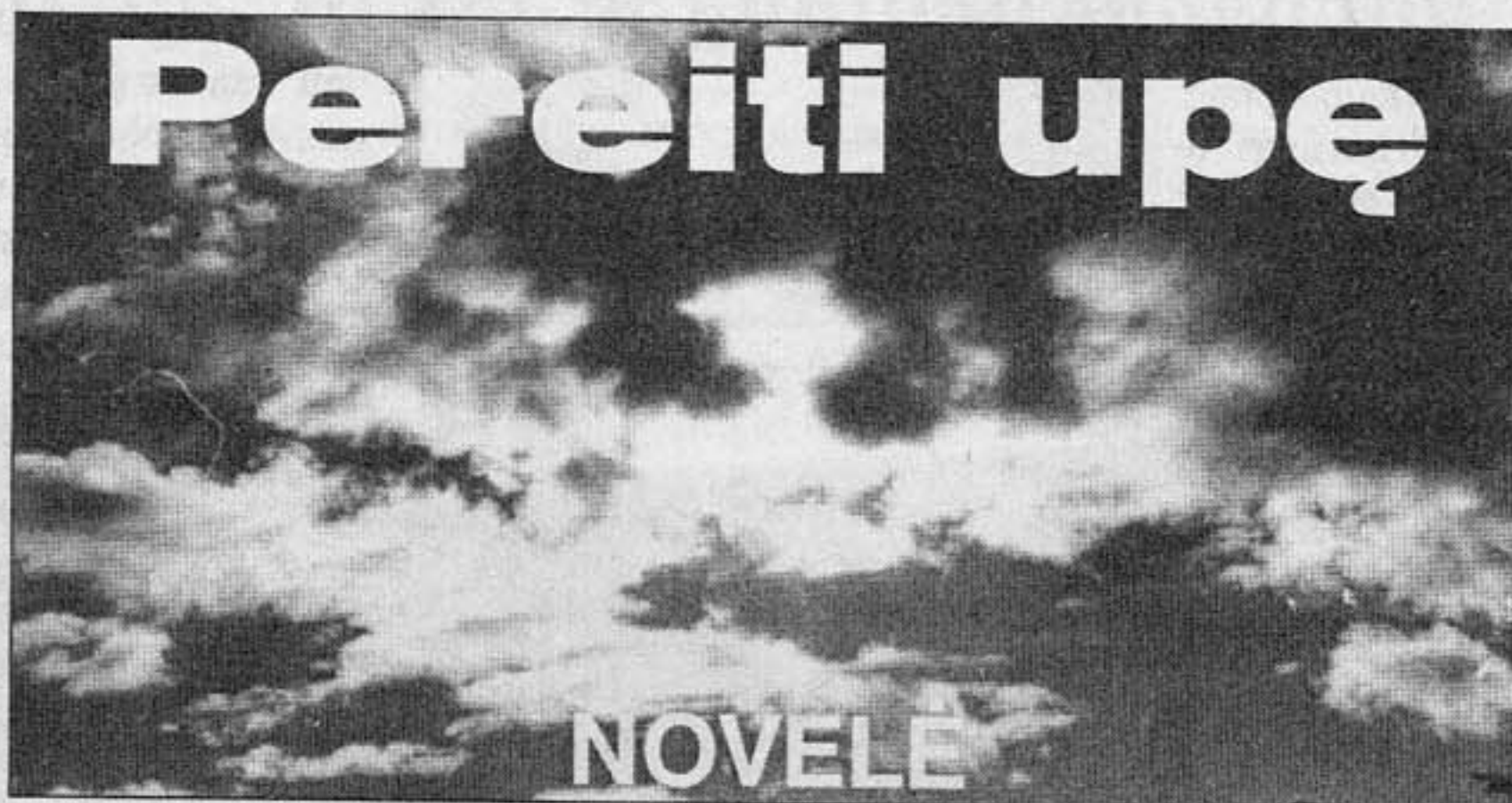
- Eime, - pasakė kareivis, kuris gulėjo ir tebežiūrėjo į dūmais užgožtą erdvę. - Vaizdas čia velniškai prastas.

- Taip, - pritarė kitas. - Vaizdas netgi prastesnis nei per karą.

Jie nusileido nuo skardžio ir nuklibinkščiavo pakrante.

Tėmo, ir sunku buvo įžiūrėti: su šautuvais jieėjo ar be jų.

Tiesą sakant, žiūrėti nebuvo kam - juk karas buvo pasibaigęs.

šaukit! Na, šaukit!" Bet niekas nebūtų nuspaudęs gaiduko net iš tvirčiausio dzoto angos - jie tai žinojo, nes karas buvo pasibaigęs.

Jie daug galėjo, bet noras tebuvo vienas - nusigauti į aną krantą.

Jie ten tikėjosi rasti vandens.

Šitam krante jau nieko nebebuvo.

- Per upę pereiti vieni juokai, - tarė vienas.

Taip, galvojo antras, peršoktume ją pasišvilpaudami. Kiek čia tos upės - penkiasdešimt žingsnių, ne daugiau. Ir jeigu reikėtų, galvojo toliau, jeigu labai reikėtų - pereitume. Kaip per svyruojantį, girgždantį lieptą.

Bet dabar galima pakentėti. Galima visiškai ramiai pakentėti. Arba susirasti tiltą. Tačiau susirasti tiltą pasibaigus karui nėra lengva.

Net per tokią menką upę.

Net per griovį.

Nes karas buvo labai baisus. Jis tęsėsi keletą metų. Per tiek laiko vienus tiltus susprogdino, kitus sudegino, treči supuvo.

- Jeigu labai reikėtų - pereitume, - pakartojo kareivis, supratęs, apie ką tebe-

